

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 20

Gorica - 17. maja 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

BLIŽNJE VOLITVE IN KOMINFORMISTI

Slovenska manjšina v Italiji stoji pred pokrajinskimi in občinskimi volitvami. Izredno važen zgodovinski trenutek je to! V modernem demokratičnem življenju niso volitve samo narodova epifanija — verno razkritje duhovne usmerjenosti ter težnj vseh ljudi — temveč tudi važna odločitev, s katero narod sam zaupa lastno usodo v roke nekaterim svojim predstavnikom, ki nato razpolagajo, prav v moči volilnega mandata in poverjenega opolnomočenja, s prevážnimi interesi ter zadevami ljudskih množic. Če kdaj, je pri volitvah narod kovač lastne sreče ali nesreče. Po toči je zaman zvoniti!

V luči te narodne odgovornosti, ki je najboljši znak zrelosti in srčnosti volilnih upravičencev, preresetajmo kominformistični pojav med nami.

Kot napadajo človeški organizem razne zahrbitne bolezni, ki prinašajo smrt, tako napadajo tudi vsa človeško družbo razne množične zablode ter otrovane ideologije, ki so vir in vzrok strašnih zgodovinskih katastrof. In takšen pogubonosni rak je komunizem, ki se je razbohotil v organizmu sodobnega človeštva. Rakavo tkivo je že zajelo cele narode, pol Evrope in pol Azije, razrastle in raztegnile se hoče še na preostali del človeštva. Moskovski komunizem udejstvuje svoje osvojevalne težnje čisto načrtno, povezuje svoje pete kolone v enotno udarno armado, katero vodi Moskva preko Kominforma.

Italijanska komunistična partija (KPI) je sestavni del kominforma in slovenski kominformisti v Italiji in v Trstu so neznaten drobec KPI. Slovenski kominformistični drobec nima v sklopu KPI nikake samostojnosti, nikakega vodstva, nobene besede. Je zgolj osnova za lov slovenskih glasov, zgolj oblika vbriganja slovenskih sil italijanski stranki, zgolj nov način utapljanja slovenskih ljudi v italijanskem morju. Slovenski kominformisti, ki so le koristna budala v službi italijanskih interesov ter narodni odpadniki najnovejšega kova, niso nikaka slovenska stranka. Predržno in nesramno je bilo zato s strani KPI, da je postavila samostojno listo v čisto slovenskih občinah.

Italijanska komunistična partija je preko Vidaljevih kominformistov v Trstu ter preko Pustetta in Battija v Gorici ponovno pokazala, da se sicer rada redi s slovenskimi glasovi, da pa ne bo nikoli mignila s prstom za slovenske pravice. V občini Milje, kjer imajo Vidaljevci večino, niso samo odklonili uvedbo dvojezičnosti, ampak zapostavljajo ter načrtno izigravajo slovenske koristi. V Trstu so kominformisti javno proglasili »boljšo rešitev« tržaškega vprašanja, ne glede na želje slovenske manjšine; ko je šlo v tržaškem občinskem svetu za prevažna glasovanja v zvezi s samostojnostjo tržaškega ozemlja, so se kominformisti vzdržali glasovanja ter s tem zakrilo pristali na zmago težnje po vrnitvi mesta Italiji. V samem goriskem občinskem svetu, ko je šlo za slovenski jezik in za dvojezičnost, je tovariš Pustetto izredno izjavil, naj se govori izključno italijanski. Niti enkrat niso komunisti v Gorici dvignili glasu v obrambo slovenske manjšine ali njenih upravičenih zahtev; niti enkrat niso komunisti v rimskem parlamentu zahtevali, naj se naši manjšini zagotovijo pravice, ki nam jih zagotavljajo mednarodni dogovori ter sama italijanska ustava!

Kominformistična volilna lista v slovenskih občinah je zato kukavič-

je jajce v našem gnezdu! Tuji mladič bi se rad zredil na škodo naše krvi!

Brezbožni komunizem, katerega zastavonoša je kominformizem, je največji nasprotnik katoliške vere, ki je naša največja narodna svetinja; je načrtni pokončevalec krščanske pravosti in poštenosti, ki je pogoj za srečno življenje; je sovražnik zasebne lastnine, osebne iniciative, gospodarskega napredka, vsake svobode in vsakega duhovnega podviga. Kominformisti so zagovor-

niki komunističnega terorja ter policijske države, so apostoli moskovskih sistemov in koncentracijskih taborišč, so poborniki modernega suženjstva, ki vlada v Rusiji in njenih satelitskih državah.

Brezbožni komunizem, ki je že zapeljal enkrat naš narod v krvavo revolucijo ter v še vedno trajajoče suženjstvo, je izgubil vsako legitimacijo, da bi zahteval zaupanje slovenskih volilcev. Italijanski komunizem, ki je v zadnji vojni pomagal požigati naše vasi in moriti naše ljudi, nam je dvakrat tuj in zato nevreden, da bi sprejel en sam naš glas!

Pavelić povzročča skrbi

Titova vlada je uradno javila, da se bivši hrvatski poglavnik Ante Pavelić skriva v Argentini skupaj z mnogimi svojimi pristaši. Tam je

Terorizem v Perziji

Novi ministrski predsednik v Teheranu Mossadek, ki je prevzel vlado v prepričanju, da bo rešil zamotano vprašanje o podpori petroleja v Perziji in bo s tem upeljal mir in red v deželo, se je močno prevaral. Ekstremistični elementi, ki so spravili s poti njegovega prednika Ali Razmara, čes da je podpiral tuje kapitaliste, so začeli prav tako groziti tudi njemu samemu. Prišlo je tako daleč, da je moral zaprositi poslance, naj mu dovolijo, da sme prebivati v palači parlamenta, ker se drugod ne čuti varnega. Zbornica mu je seveda to dovolila.

Kakor v glavnem mestu tako ni pravega miru tudi po deželi. Atentati, stavke, sabotažna dejanja, pretepi so na dnevnem redu. In vse izvira iz vrst teroristične organizacije »Fidayam Islam«, katero po vsej verjetnosti sukajo komunisti po navodilih iz Moskve.

Diplomatski incident v Beogradu

Beograjska policija je aretirala češkoslovaškega diplomata v Beogradu Nemca. V uradnem poročilu so izjavili, da se je to zgodilo zato, ker so ga zalotili v nekem parku, ko je sprejemal tajna poročila od nekega kominformističnega agenta. Nemec je baje že priznal svojo krivdo.

Angleži in Amerikanci

Ponovno smo imeli že priliko opozoriti na različno gledanje na nekatere svetovne dogodke med Londonom in Washingtonom; zlasti na vprašanje Formoze, korejske vojne in odnosov do kitajskega komunističnega režima. V nekaterih trenutkih je bila ta razlika tako vidna, da je ogrozila vzporedno politiko med Anglijo in Ameriko. Sedaj pa gre v tem oziru zelo na boljše. Posebno odkar je prišel domov Mac Arthur, je londonska vlada postala bolj popustljiva do ameriškega gledanja na omenjena vprašanja. Velike razprave, ki so v zadnjih tednih nastale v vsej javnosti Združenih držav, o politiki na Daljnem Vzhodu, so prinesle na dan marsikaj neljubega. Tako so pokazali na še vedno močno trgovanje angleških trgovcev v Hong Kongu s komunistično Kitajsko, kateri so pošiljali za milijone in milijone strateško

baje organiziral že svojo vlado, ki se pripravlja, da se vrne na Hrvaško ter obnovi »Nezavisno hrvatsko državo« žalosnega spomina. Skupaj s to izjavo je beograjska vlada zahtevala, naj se Pavelić zapre in kaznuje kot vojni zločinec. Če bi argentinska vlada tega ne storila, se bo Jugoslavija pritožila pri Združenih narodih, kjer je tudi Argentina članica.

Da se je krvoločnemu Paveliću posrečilo uiti v Argentino, se je že prej govorilo. Da se je tam doli organiziralo močno ustaško gibanje, je bilo znano. Sedaj so vse te vesti uradno potrjene. — V Paveliću je jugoslovanska misel vedno imela svojega najhujšega sovražnika, ki ji gotovo tudi v prihodnosti ne bo prizanašal.

Tudi Rusi se pripravljajo

Veliko pišejo naši časopisi o pripravah enotne evropske obrambe, o ameriški, francoski, angleški oborožitvi in podobnem. Manj slišimo o pripravah Sovjetske zveze in njenih podložnic. Če bi smeli verjeti kominformističnemu časopisju, mislijo v Sovjetiji samo na delo in na petletke, kvečjemu še na kake nove iznajdbe. Toda dejstva govorijo drugače. Za prvi maj so imeli na Rdečem trgu v Moskvi velikansko vojaško parad, kateri je prisostvoval tudi Stalin. Delavski praznik, praznik miru, praznujejo v Moskvi v znamenju vojaških parad, kakor sta to delala Hitler in Mussolini. Tudi poročila, ki jih je dal Marshall pred parlamentarno komisijo v Washingtonu o ruskih armadah na Daljnem Vzhodu, ne govorijo o ruski miroljubnosti. Še manj nas prepričajo velike vojaške vaje sovjet-

Minister Scelba v Gorici

Preteklo nedeljo je obiskal Gorico notranji minister Scelba. Ob tej priliki je imel volilen govor, v katerem je pojasnil nekatera vprašanja italijanske notranje in zunanje politike. Predvsem je poudaril horbo, ki jo italijanska demokracija vodi od 18. aprila 1948 dalje za obrambo demokracije zoper komunistično diktaturo. Potem je pokazal tudi na prizadevanja ital. vlade za narodno obnovo in socialno reformo ter omiljenje brezposelnosti. Končno se je ustavil še ob vprašanju oborožitve. Mnogi očitajo sedanji vladi, da je pristopila k atlantskemu paktu in pričela z močnim oboroževanjem, kljub temu da ima doma toliko brezposelnih in toliko raznih socialnih potreb. Za rešitev teh naj ohrne svoj denar in ne za oborožitev! Na te in slične očitke je minister odgovoril s pomislekom, da je od komunističnega napada na Korejo postalo jasno, da se pripravlja komunizem na oborožen spopad, da zavajuje svobodne narode. Pred to nevarnostjo je dolžnost vseh svobodnih narodov, da se pripravijo na oboroženo obrambo. Tudi Italija ni mogla pri tem ostati ob strani, čeprav ima druga nujna vprašanja za rešitev. Pridobljeno svobodo in neodvisnost mora italijanska demokracija braniti zoper notranje in zunanje sovražnike.

Po končanem govoru je minister Scelba obiskal mesto in državno mejo. Nato se je ustavil nekaj časa na prefekturi, kjer je sprejel za-

stopstvo žena Zveze deportirancev v Jugoslaviji. V njih imenu je govorila ga. Bernt — Furlani, ki je zahtevala od ministra, naj se vlada zanima pri vladi v Beogradu za usodo deportirancev iz meseca maja 1945. Očitala je, da se do sedaj še noben izmed gubernikov ni spomnil tega vprašanja. On. Scelba je obljubil, da bo napravil vse, kar mu bo mogoče, da pride to vprašanje na dnevni red pri razgovorih med Italijo in Jugoslavijo.

Vprašanje deportirancev je gotovo žalostna dediščina zadnje vojne. Toda vse se zdi, da jo nekateri nalašč zlorablja zato, da razpihujejo dan na dan sovraštvo do Slovencev. Drezajo po vedno boleči rani zato, da bi se ne zacementirali; obujajo vedno znova žalostne spomine zato, da bi se duhovi ob meji ne pomirili. Deportiranci so nekaterim krogom, tudi demokršćanskim, samo dobrodošlo sredstvo za ščuvanje k vsakdanji mrznji do slovenskih sosedov. Razumemo bolest družin, ki so v onih dneh izgubile katerega svojih dragih, razumemo tem bolj, ker so bile ravno naše slovenske protikomunistične družine še bolj prizadete nego italijanske. Istega meseca maja so poginili v breznih nad Grgarjem tolminski fantje, v trnovskem gozdu številni slovenski možje, fantje in dekleta, v Kočevskem rogu je iste dni poginilo deset tisoč najboljših slovenskih fantov in mož. Kdo ve za njihov grob? Kdo je kaj priznal, da so bili vrženi v brezna? Naše družine še vedno čakajo, da jim tamkajšnje oblasti uradno javijo njihovo smrt. Bodo to storile? Verjetno da nikoli, saj jih niso uradno obsojili in usmrtili, temveč so padli, tako rekoč obsojeni od zasebne roke, kakor onih tri sto tisoč, ki so istega meseca maja 1945 izginili v Severni Italiji kot žrtve komunizma in katerih smrti niso italijanske oblasti nikoli uradno javile, ker niso bili nikoli registrirani kot umrli. In vendar vsi vedo, da so mrtvi. Toda pojdite na županski urad in zahtevajte mrtvaški list: dobite odgovor, da vam mrtvaškega lista ne morejo izdati, ker smrt osebe ni bila registrirana.

Tako gleda na to vprašanje tudi jugoslovanska vlada, kakor se da razbrati iz zadnjega poročila beograjske »Politike«, ki verjetno tolnači mnenje beograjskih vladnih krogov o tem vprašanju. Omenjeni časopis pravi, da v Jugoslaviji nihče ni slišal govoriti o italijanskih deportirancih, in dodaja, da je leta 1945, ko je jugoslovanska vojska osvobodila Trst in Julijsko Krajino izpod fašizma v okviru pravične borbe, ki jo je protifašistična koalicija vodila za osvoboditev Evrope izpod fašističnega in nacističnega jarma, gotovo večje število Italijanov izgubilo življenje. Če se ne motimo, pomeni to pisanje »Politike«, da so pač izginili številni ital. deportiranci, a da jugoslovanske oblasti o tem uradno nič ne vedo in da zaradi tega uradno tudi ne bodo nič priznale. In k temu jih nihče ne more prisiliti, kakor se ne more prisiliti gorški anagrafični urad, da izda uradno izjavo o smrti osebe, katere smrt ni bila javljena in registrirana.

Takšen se nam zdi, da je danes položaj gorških deportirancev in njihovih družin. Vsled tega obsojamo mi kot nemoralno, žaljivo in prostaško vsako izigravanje in zlorabljanje najsvetejših čustev družin deportirancev za hujskanje in gonjo zoper Slovence in Jugoslavijo. To bi lahko razumel tudi g. prefekt, gorški župan in vsi ostali, ki plešejo, kakor jim nekaj bivših fašistov igra.

ŠIRITE NAŠ LIST!

PRESVETA TROJICA

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 28, 18-20)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode; kršćajte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.

Francoski modrec Rousseau je drzno vpraševal, kakšno korist ima svet od skrivnosti o presveti Trojici in od drugih verskih skrivnosti. Pri vsej svoji modrosti in razumnosti je s tem vprašanjem pokazal, da je podoben kmetu, ki je svojemu župniku rekel: »Kaj me briga, ali je ena, ali so tri osebe. Meni ni treba skrbeti zanje.«

Ravno ob razodetju te skrivnosti se kaže neizmerno božje zaupanje do ljudi. Svoje največje tajnosti nam je Bog zaupal. Ker poznamo presveto Trojico, vzbujajo to v nas veliko ljubezen do Boga in do bližnjega.

Vsaki božji osebi pripisujemo posebno delo v stvarstvu. O prvi osebi Bogu Očetu — pravimo, da je ustvarila svet. Pomladno zelenje, cvetoče travnike, lepote gora in morja je Bog ustvaril za nas. Vsega tega se smemo veseliti, vse to smemo uživati. In še več. Dvignil nas je po posvečujoči milosti v nadnaravni svet, da bi lahko nekoč, ko bodo ugasnile naše telesne oči, zagledali lepoto nebes. Bog Oče je tako pokazal, kako velika je njegova ljubezen do ljudi.

Bog Sin je hotel postati nam enak. Postal je človek. Hotel je občutiti vse trpljenje in smrtne bolečine, da bi nas odrešil. Čeprav je naprej videl vso našo nevhvaležnost, ga to ni moglo odvrniti, da ne bi za vedno ostal med nami. Na oltarjih prebiva pod podobo kruha.

Sveti Duh je posebej ljubezen med Očetom in Sinom. Prebiva v dušah in jih razsvetljuje, podžiga in posvečuje.

Delo presvete Trojice mora vzbujati

jati v našem srečanju ljubezen do trojednega Boga. — Jezus pa je želel, da bi se tudi ljudje med seboj ljubili po zgledu božje ljubezni. Pri zadnji večerji je molil k očetu: »Kakor me ljubiš ti Oče in jaz ljubim tebe, tako naj se tudi oni ljubijo in naj bodo edini med seboj.« — Zato so bile v prejšnjih stoletjih mnoge bolnice posvečene presveti Trojici v znamenje, kakšna ljubezen do bolnikov mora vladati v njih.

Leta 304 je v Kataniji umrl mučeniški smrti diakon Evlij. Dolge ure so ga mučili, da bi ga pripravili do odpada. Silno žejno je trpel. Sodnik mu je zaklical: »Nesrečnejši, počasti Marta, Apolona in Euskulapija in boš lahko pil!« — »Jaz častim Očeta, Sina in svetega Duha, ki mi bodo v nekaj trenutkih dali piti vode večnega veselja.« je odgovoril mučenec. Sklonil se je, kakor da bi pil iz nevidnega studenca in obstal mrtev.

Vsakemu človeku se ponujajo v počestčenje: užitki, denar, napuh in obljubljeni srečo. Ob takih skušnjavah je prav, da odgovorjamo: mi častimo Očeta in Sina in svetega Duha. Oni edini nam morejo dati trajno in neskaljeno srečo.

NEDELJSKA MOLITEV

VSEMOGOČNI VEČNI BOG, KI SI SVOJIM SLUŽABNIKOM DAL, DA V PRAVI VERI SPOZNAVAJO SLAVO VEČNE TROJICE IN V VELIČASTNI MOGOČNOSTI MOLIMO ENOTO, PROSIMO, NAJBOMO PO TRDNOSTI TE VERE VSEKDAR VSEH NEZGOD OBVAROVANI.

Koledar za prihodnji teden

- 20. maja NEDELJA. 1. pobinkoština; sveta Trojica, Bernardin Sijenski, spozn.
- 21. PONEDELJEK. Andrej Bohola, poljski mučenec.
- 22. TOREK. Emil (Milan), mučenec.
- 23. SREDA. Janez Rossi, spoznavalec.
- 24. ČETRTEK. Presveto Rešnje Telo Jezusovo, zapovedan praznik.
- 25. PETEK. Urban, papež.
- 26. SOBOTA. Filip Neri, spoznavalec.

Navodila sv. očeta Kat. akciji

Na vnebohod je držal sv. oče voditeljem in članom italijanske Kat. akcije nagovor, v katerem je razpravljal o bistvu in namenu Kat. akcije, kakor tudi o njenem odnosu do drugih kat. organizacij, posebno pa o njenem odnosu do politike in do političnih strank. Nagovor je vzbudil v javnosti zelo živahen odmev. Iz tega nagovora hočemo navesti le nekaj važnih misli, ki so po našem mnenju sledeče:

1) Kat. akcija se razlikuje od ostalih katoliških organizacij, ker vse te organizacije stremijo za lastnimi in določenimi cilji, medtem ko zasleduje Kat. akcija splošne cilje katoliškega ureditvenstva. Kat. akcija ni nobena os te ali one organizacije, ampak nekako zbirališče, kjer se delavni katoličani zbirajo in organizirajo. Zato v Kat. akciji ne more biti mesta za »častnece«, ampak le za delavne člane.

2) Kat. akcija je neposredno podrejena cerkveni hierarhiji ter je njena sodelavka v apostolatu. V italijanski kat. akciji pripada glavno vodstvo laikom, katerim stojijo cerkveni asistentje ob strani.

3) Delovanje Kat. akcije se razteza na versko in socialno polje, torej do tja, kamor sega poslanstvo in delovanje sv. Cerkve. Toda čeravno je porast in okrepitev verskega življenja odvisna od zdravih gospodarskih in socialnih razmer, vendar se ne sledi iz tega, da bi morala Cerkve (in z njo tudi Kat. akcija) zanemarjati svoje versko poslanstvo ter se brigati v prvi vrsti za socialno gorje. S tem, da je Cerkve brnila pravico, posvečevala duši ter

prerajala notranjost človekovo, je zdravila tudi socialno gorje, ker je prepričana, da so verska sredstva in krščanska načela v tem oziru bolj uspešna kot vsako drugo sredstvo.

4) Kat. akcija ne izključuje osebnih iniciativ posameznih svojih članov, ampak jo povsem podpira, tako da njeni člani sodelujejo lahko tudi pri drugih udruženjih in ustanovah.

5) Kat. akcija ni poklicana, da bi postala kaka sila na polju strankarske politike. Katoliški državljani se lahko združujejo in delujejo v politični stranki; navzočnost in sodelovanje članov Kat. akcije v taki stranki je zakonito in lahko celo zaželeno. Ni pa dopustno, in to tudi na podlagi 43. člena konkordata med sv. stolico in Italijo, da bi postala Kat. akcija kaka politična organizacija.

6) Kat. akcija po svoji naravi nima poslanstva, da bi načelovala drugim organizacijam in da bi vršila nad njimi kako oblastno varuštvo.

V primeri z drugimi organizacijami je Kat. akcija le točka, kjer se srečujejo katoličani, ki imajo veselje do dela in ki hočejo sodelovati z apostolstvom sv. Cerkve.

Iz tega sledi — pravi sv. oče — ugotovitev, ki je obenem očetovski opomin, ne sicer za Kat. akcijo, kakor posamezne dežele, ampak za Kat. akcijo vseh krajev in časov, da se mora namreč ustroj Kat. akcije prilagoditi povsod potrebam dežele, v kateri deluje, toda v eni stvari da si morajo biti vsi njeni člani enaki,

to je v tem, da čutijo s Cerkvijo, da se žrtvujejo za njeno stvar, da so pokorni svojim škofom in sinovski vdani najvišjemu pastirju, kateremu je Kristus izročil svojo Cerkve, to je sv. Petru in njegovim naslednikom.

Iz življenja Cerkve

Zvestoba — izdajstvo

Kitajski katoličani se upirajo z vso silo pritisku komunistov, da bi ustanovili domačo razkolno cerkev. Komunistične oblasti zahtevajo namreč od katoličanov in od ostalih krščanskih cerkva kot dokaz njihovega patriotizma sprejem, tako zvane »trojne neodvisnosti«, ki pomeni dejanski odpad od katoliške Cerkve. Tako so n. pr. v Tientsinu zaprli več duhovnikov in vernikov, ki so se upirali temu povabilu pod obzobje protirevolucionarnega, to je protikomunističnega delovanja. Med temi je bil tudi kitajski duhovnik Chang Sze Wen, ki je bil obtožen saboterstva narodnega protiameriskega gibanja, akoravno ni v Tientsinu ne ameriških misijonarjev ne ameriških misijonskih ustanov. Njegovo »protinardno« delo je bilo v tem, ker je javno zanikal, da bi bil podpisal neki razglas, v katerem je stalo, da so katoličani pripravljene podpirati gibanje za samostojno kitajsko cerkev.

V Kantonu pa so komunistične oblasti aretirale pet kanadskih misijonskih sester ter zasedle obenem njihovo sirotišnico, kjer so našli baje skupen grob, v katerem je bilo zakopanih več kitajskih otrok. Od sestre prednice zahtevajo, naj prizna umor teh otrok, ter nočejo verjeti njenim zagotovitvam, da so umrli ti otroci naravne smrti, kar je povsem razumljivo, če pomislimo, da so bili ti novorojenčki zavrženi od lastnih mater ter da so jih pobrale misijonske sestre takorekoč na cesti. To je hvalčestvo kitajskih komunistov napram misijonskim sestram, ki se nesebično žrtvujejo za zavržene kitajske otroke.

Katoliške šole v Siamu

Navdušenje za kat. šole v Siamu je od leta do leta večje. Vse kaže, da je nastopila ura za katoliško šolo. Vsako leto je na tisoče novih prostov za vstop v katoliške šole, toda mnogo teh prostov morajo odbiti, ker ni dovolj učnih prostorov na razpolago.

Med misijonarji, ki so v siamskih krogih najbolj upoštevani, so salezijanci Don Bosca in zato so njihove šole najbolj obiskovane. Njihov zavod sv. Jozefa v Bangkoku dobi novo poslopje, ki bo največje šolsko poslopje v vsem Siamu. Pa tudi ostale katoliške šole trpijo na pomanjkanju šolskih prostorov. Na podlagi približne statistike obiskuje v Siamu razne misijonske šole kakih 14 tisoč šolskih otrok.

Švica za versko šolo

Kantonski svet v Zuerichu je določil, da mora stati v novi šolski postavi, da je vera v Boga glavni temelj vse vzgoje. Obenem določa nova šolska postava, da se mora ves pouk vršiti na način, da se bodo učenci zavedali dolžnosti do Boga in do svojih bližnjih.

Luzernski kantonski svet pa je določil, da se mora ves pouk vršiti v tesnem sodelovanju z družino in Cerkvijo. Zanimivo je, da so za to odredbo glasovali tudi socialisti.

V obeh imenovanih kantonih so zagovorniki tako zvane laične, to je versko neodrejene šole, ugovarjali, češ da bi imenovanje Boga v šolski postavi pomenilo spravljati verski mir v nevarnost. Toda postava je bila kljub tem ugovorom sprejeta. Se celo liberalno švicarsko časopisje je sprejelo z zadovoljstvom to postavo, ki je postavilo verska načela za temelj mladinske vzgoje.

Avstralski katoličani in država

Letos praznuje Avstralska državna federacija 50letnico svoje ustanovitve. Do leta 1868. je bila Avstralijska nekakšna angleška kazenska kolonija, pred 50 leti pa so se posamezne avstralske države združile v Avstralsko državno federacijo, v kateri so ohranile posamezne države zelo široko avtonomijo.

Avstralski katoličani, ki tvorijo dobro petino avstralskega prebivalstva, so to obletnico zelo svečano praznovali. Tako so v noči na novo leto imeli po vseh cerkvah polnočne sv. maše s skupnim obhajilom v zahvalo Bogu za vse dobro, ki so jih bili deležni zadnjih 50 let. Od 19. do 22. aprila t. l. pa so imeli avstralski škofje v Sydneyu skupno zborovanje, ki je bilo združeno z raznimi verskimi in civilnimi manifestacijami. Britanski episkop je zastopal birminghamski nadškof Masterson in sicer kot osebni zastopnik westminsterškega nadškofa kardinala Griffina. Sv. oče je pa poslal za to priliko sydneyškemu nadškofu kard. Gilroyu lastnorodno pismo.

SOVJETSKI RADIO IN NJEGOVE NALOGE

(Nadaljevanje in konec)

Zvočnik, sredstvo za popularizacijo sovjetskih mogočnikov

Kaj vse se lahko sovjetski poslušalci slišijo iz svojih zvočnikov? Vsako jutro uvodnik iz »Pravde«. Nekaj ur pozneje kratek pregled moskovskega tiska. Nato nekaj celotnih člankov iz listov in govorov precej istega kova. Vse to je propagandnega značaja in po večini zelo moreče. Kadar zasleda Varnostni svet ali Glavna skupščina Združenih narodov, radio poroča o izjavah sovjetskih predstavnikov v isti obliki, kot tisk, ne glede na njihovo dolžino. Besedilo govora Višinskega včasih oddajajo tudi 90 minut. Ko zaseda Glavna skupščina se to lahko zgodi vsak dan. Zanimivo je tudi, da oblasti, ki se sicer dobro zavedajo, kako važno je posebno prirejanje poročil in drugih objav za radijske oddaje, tega nikdar ne uporabijo, kadar je treba prenašati vladna naznanila in objave. Taka besedila so nekaj nedotakljivega. Zgodilo se je, da je moral napovedovalec moskovskega radia čitati dve uri besedilo ukaza o načrtu za pogozdovanje. Ukaz je razdeljen v številna poglavja, člene, odstavke in točke in se spušča v tako zapletene podrobnosti, da so ga še strokovnjaki težko razumeli v naglici, kakor je prihajalo po raznih valovih. Povprečni sovjetski državljan prav gotovo ni razumel ničesar. Verjetno pa je vladala upala, da bo na javnost prav gotovo napravila vtis dolžina ukaza, ker bo po tem ljudstvo skleplo, da je bil pripravljen za največjo skrbjo. Slovesni ton, v katerem je bil ukaz prečitán in razširjen po radijskih valovih, pa naj bi na ljudi napravil vtis, da je prišlo do zelo važnega sklepa. Zdi se, da je namen take oddaje ustvariti primerno ozračje in pripraviti tla za neustavne razprave, ki običajno sledijo pozneje in v katerih je pomen predloženega zakona pojasnjen v razumljivejši obliki. Obseg propagande, ki jo sovjetski radio širi vsak dan je zato skoraj brez meja. In ker daje večji poudarek na količino kot pa na kakovost, lahko po vsej pravici rečemo, da je strašno pust in neprenehoma ponavlja iste stvari. Seveda pa ni mogoče reči, če se ta ponavljanja dogajajo samo zato, ker odgovorni uradniki nočejo uvesti novih idej zaradi birokratičnega strahu pred odgovornostjo, ali pa je to storjeno namenoma. Verjetno drži oboje. Toda če bi bil Lenin še živ, bi prav gotovo uvedel v ta »metastatski« mnogo več duhovitosti in bi mnogo spretnjeje izbral radio za politično vzgojo množice v sovjetskem smislu, da bi jim pripovedoval, kaj naj mislijo in v kaj naj verujejo, da bi jim dopovedoval važna mnenja ter bi jim dajal navodila preko zapletenega in dobro organiziranega omrežja, ki se razteza od glavnega moskovskega radia preko zvočnikov v sove, stanovanja, društva, tovarne in celo po cestah.

Radio v službi kulture

Kako pa je z drugo nalogo radijskih oddaj, ki jo omenja Sovjetska Enciklopedija, namreč splošni kulturni razvoj sovjetskih množic? Ali se Sovjeti sploh trudijo, da bi jo izpolnili? Odgovor je: »da«. Sovjetski radio res izpolnjuje to nalogo, sicer kar tako mimogrede poleg drugega važnega dela, a vendar jo vrši. Se več, na sovjetskem radiu obseg sporeda za kulturni razvoj presega obseg politične propagande. To seveda ni prav nič čudnega. Radijska oddaja že po svoji naravi ne more biti izključno politična. Tisk je lahko. In v Sovjetski zvezi tudi je. Toda medtem ko bralec v pol ure pregleda list in prebere v njem novice, ki se mu zde pomembne, ni enako pri radijskih poslušalcih. Če bi hotel biti sovjetski tisk, tedaj bi politični, kot je sovjetski radio tako politični, govorjeni spored. In tako pridejo na svoj račun glasba, dramatika in oddaje za razvedrilo, ki jih je Lenin pozabil omeniti, pa ne pridejo samo na svoj račun, temveč se jim mora celo propaganda umakniti. In v tem oziru tudi sovjetska vlada ni imela nobene izbire.

Seveda je možno vplesti v dramo tudi nekaj politike. Sovjeti so to tudi dejansko storili. Vendar klasična drama ostane vedno klasična drama, četudi je v uvodu rečeno, da je pisatelj v 19. stoletju pisal skoraj prav tako, kot bi bil marksist. Tudi v glasbi je lahko izbira skladb omejena. In v Sovjetski zvezi dejansko odločajo pri izbiri glasbenih del politični in ideološki nagibi. Kulturni diktator Zdanov, ki je zdaj že mrtev, je malo pred svojo smrtjo resnično prepovedal dela nekaterih skladateljev. Toda kljub vsemu temu ostane opera Čajkovskega opera Čajkovskega in

valček valček. In sovjetski radio prenaša obe vrsti glasbe. Dejstva, ki smo jih sedaj navedli in pa svoboda, ki jo imajo radijski poslušalci v tem, da lahko zaprejo zvočnik, kadar hočejo, so stvari, ki prinašajo tolažbo v radijsko življenje Sovjetske zveze.

DROBNE NOVICE

Latinska slovnica za japonske dijake

Don Boscova založba (Don Bosco Sha) v Tokiu je izdala za japonske dijake latinsko slovnico, ki jo je spisal salezijanec Luigi del Col. Slovnica bo nedvomno dosegla svoj namen, saj jo je spisal šolnik, ki poučuje japonske dijake že mnogo let in ki pozna natančno težave, ki jih imajo ti pri učenju latinskega jezika.

Tatvina piščalk

Tudi piščalke orgelj jim pridejo prav. V provinciji Brescia so v neki samotni božjepotni cerkvi sv. Roka udri tatovi v svetišče in so odnesli nič manj kot 70 piščalk iz kozirca. Izbrali so si le nad 1 m dolge, da bo več »zaslužka«.

Čudežna rešitev

V Pieve di Cento (prov. Bologna) je razrušila eksplozija v skladišču žita celo hišo. Poleg skladišča sta spala dva otroka, ki ju je pritisk eksplozije s posteljo vred vrgl skozi razrušeno hišno steno na dvorišče in sta šle tam uvidela, kako ju je angel varuh rešil.

Vsaj po smrti doma

V Rim so pripeljali z vojaškimi avtomobili trupla dvanajstih italijanskih vojakov, ki so padli v Jugoslaviji in so jih v soboto s častjo pokopali.

Šteli nas bodo

V naši državi bo v dneh 4. in 5. novembra t. l. po vseh občinah troje vrste ljudskega štetja. Prešteli bodo 1) vse prebivalstvo in obenem popisali stanje naših prebivališč. 2) popisali bodo vsa industrijska podjetja in 3) vsa trgovska podjetja. — Podatki obeh zadnjih popisovanj pa bodo tvorili uradno tajnost in ne bodo objavljeni davčnim oblastem za kako odmero davkov.

Na progi Sarajevo-Šamac

se je pripetila velika železniška nesreča. Vlak, ki je peljal politične ujetnike, je trčil v neko lokomotivo. Pri tem je bilo nekaj oseb mrtvih med ujetniki in stražniki, več drugih pa ranjenih. Med mrtvimi je neki pravoslavni škof, med ranjenimi pa inostarski škof Čule, ki je bil pred časom obsojen na več let ječe. Sedaj so ga hoteli prepeljati v jetnišnico za politične jetnike v Mitrovico.

Hudi potresi

V mali republiki San Salvador, ki leži na zemeljski ožini med Severno in Južno Ameriko, tam blizu panamskega prekopu, in je le malo večja kot Albanija ter šteje nekako toliko ljudi, kot je vseh Slovencev, je divjal od 7. maja naprej hud potres v njenih vzhodnih pokrajinah. Mesti Jucaupa in Chimameca ter njiju okoliški kraji so postali v par minutah popolne razvaline. Zemeljska površina se je na mnogih krajih razklala in kaže danes globoke in široke, od 500 do 1000 metrov dolge udore. Na tisoče prebivalcev je mrtvih, drugi beže na zapad. Sosednje republike hite z Rdečim križem na pomoč in sv. oče je izrazil vladi svoje globoko sočutje ter je poslal svoje prispevke za najnujnejše potrebe težko prizadetih.

V podporo beguncem

Ker letos IRO zaključi svoje človekoljubno delo v zadevi oskrbovanja beguncev, je generalni tajnik Združenih narodov imenoval kot Visokega komisarja za begunce nizozemskega časnika doktorja van Heuven Goedbarta. Njegova naloga je, da bo nudil civilno zaščito beguncem in jim pomagal pri izselitvi; finančnih sredstev za deljenje podpor pa, žal, ne bo imel.

„Zločinske“ redovnice

Vsakdo, ki je količjak čital misijonska poročila iz Kitajske, ve, kako so katoliške misijonarke tam oskrbovale od staršev zavržene in gotovi smrti izpostavljene otročice — najdenčke. Sprejemale so jih v svoja sirotišča in jih krščansko vzgajale, že na pol mrtve najdenčke pa so vsaj krstile in jim poskrbele za krščanski pogreb. Kitajski komunisti, ki so prišli zdaj na vlado, redovnicam plačujejo ta dela usmiljenja s tem, da jih postavljajo pred ljudska sodišča kot zločinke, ki da so morale kitajske otroke. Res lepa hvalčestvo!

Pred volitvami na Tržaškem

VOLILNI SPORAZUM

sklenjen med Slovensko demokratsko zvezo, Slovensko krščansko socialno zvezo in Skupino neodvisnih Slovencev

Slovenska demokratska zveza, Slovenska krščanska socialna zveza in Skupina neodvisnih Slovencev so sklenile, nastopiti pri bodočih občinskih volitvah v Angli-ameriški coni Svobodnega tržaškega ozemlja s skupno listo v posameznih občinah na podlagi sledečih načel:

1) Podpisane tri politične skupine smatrajo, da bodo bodoče občinske volitve ne samo upravnega in gospodarskega, temveč predvsem političnega značaja za bodoči notranji in mednarodni razvoj Svobodnega tržaškega ozemlja.

2) Le svobodno in neodvisno tržaško ozemlje lahko zagotovi vsemu prebivalstvu STO-ja gospodarski in socialni napredek, Slovenecem in Hrvatom tega ozemlja pa pogoje za neoviran političen in kulturni razvoj ter jamstvo za narodno enakopravnost z Italijani.

Zaradi tega postavljajo v ospredje svoje volilne programa borbo za popolno realizacijo in za ohranitev STO-ja po določbah mirovne pogodbe z Italijo in to iz narodnostnih in gospodarskih nujnosti.

3) Mednarodni položaj STO-ja narekuje tržaškim Slovencev dolžnost samostojnega izgrajevanja svoje bodočnosti, ki je predvsem odvisna od zaupanja v lastne življenjske sile. Vendar pa tržaški Slovenci v svojih naporih za ohranitev svoje narodne samobitnosti z vso pravico pričakujejo moralno podporo vseh Slovencev in drugih Jugoslovancev.

4) Podpisane politične skupine izražajo svoje neomajno prepričanje, da si človek samo v svobodi lahko izgradi človeka dostojno življenje. Zato so proti vsakemu nasilju in proti vsakemu zatiranju človeške svobode pod kakršno koli pretvezo.

Ugotavljajo, da sta resnično socialni napredek in prehod v nove, časa primerne gospodarske oblike mogoča in dosegljiva le ob polnem spoštovanju demokratičnih pravic in osebnih svobod t. j. na miren način in brez nasilnih prevratov.

5) Slovenskemu človeku so krščanska načela temelj njegovega duhovnega življenja.

Naša naloga bodi podpirati našo duhovščino pri izvrševanju njenega poslanstva med tržaškimi Slovenci.

6) Naloga slovenskih predstavnikov v bodočih občinskih svetih bo, da zastopajo koristi vseh slojev slovenskega prebivalstva v skladu z gospodarskimi razmerami in socialnimi potrebami v posameznih občinah. Pri tem pa bodo upoštevali dejstvo, da predstavljajo delavci, nameščenci, mali kmetje in obrtniki večino slovenskega prebivalstva. Zato bodo posebno podpirali vse one upravne težnje in pobude, ki naj tem gospodarsko najbolj ogroženim skupinam zagotovijo gospodarsko in polno socialno zaščito.

7) Gospodarska varnost in socialna zaščita delavcev, nameščenecv, malih kmetov in obrtnikov, ki so skoraj v celoti od italijanskega, slovenskega življa nasprotujočega, gospodarsko prevladajočega sloja, ki uživa v sedanjem času vse prednosti, pa je možna samo z dosego popolne narodne enakopravnosti.

Zato je borba za narodno enakopravnost za Slovence tega ozemlja obenem borba za njihov gospodarski in socialni obstoj.

8) Pravica do narodne enakopravnosti se Slovencev tega ozemlja še vedno odreka na vseh področjih, čeprav so za svojo osvoboditev izpod fašističnega jarma, za načela svobode in enakopravnosti vseh ljudi in narodov, doprinesli ogromne žrtve v krvi in imetju.

Tukajšnje odgovorne oblasti Slovencev prizadevih krivice še do danes niso popravile. Posebno na gospodarskem področju podpirajo skoraj izključno samo težnje italijanskih krogov, ki so se v fašistični dobi polastili z oblastvenim nasiljem vseh slovenskih z dolgim trudom izgrajenih in še do danes nepovrnjenih gospodarskih in kulturnih postojank.

Zaradi tega bodo stavile tri podpisane politične skupine svojim bodočim občinskim svetovalcem v dolžnost, da se dosledno in neumorno zavzemajo za povrnitev odvzetega ali uničenega slovenskega narodnega premoženja.

9) Podpisane tri politične skupine smatrajo, da je prijateljsko sodelovanje in skladno sožitje med obema tu živčima narodoma, med Slovenci in Italijani, neobhodno potrebno za splošni napredek tega ozemlja in za ureditev odnosov med obema sosedajima državama, med Italijo in Jugoslavijo.

Ker predstavlja uresničenje Svobodnega tržaškega ozemlja najboljšo rešitev za do-

sego tega sožitja bodo tri podpisnice v borbi za STO sodelovale z vsemi političnimi skupinami, ki se zavzemajo iskreno, brez omejitev in pridržkov za spoštovanje mirovne pogodbe z Italijo in enakopravnih odnosov do Slovencev.

Pri uveljavljanju osnovnih slovenskih narodnih pravic pa bodo v posameznih vprašanih sodelovale zlasti z vsemi Slovenci tega ozemlja.

10) Razvoj v preteklosti dokazuje, da so tržaški Slovenci branili z uspehom svoje koristi le tedaj, ko so kot Slovenci in z združenimi močmi nastopili v obrambo svojih narodnih pravic.

Tri podpisane politične skupine izražajo svoje prepričanje, da se tudi v sedanjem času uspešno lahko branijo slovenske narodne koristi le na podlagi v tem sporazumu navedenih načel.

11) Vsaka občina ima svoje lastne upravne in gospodarske potrebe. Zato se bodo podrobni programi za posamezne občine

izdelali šele po posvetovanju s krajevnim prebivalstvom.

Skupni Glavni volilni odbor pa bo izdelal splošen slovenski delovni program, ki bo osnovni volilni program skupnih list in obenem vodilo izvoljenim občinskim svetovalcem.

12) Tri podpisane politične skupine opozarjajo tržaške Slovence, da je od izida prihodnjih volitev odvisna njihova usoda in usoda njihovih otrok.

Posledicam, ki bodo sledile, se noben Slovenec ne bo mogel izogniti. Zato je vsakdo dolžan, da nam v tej borbi pomaga. To zahteva njegova lastna korist in pripadnost k slovenski narodni skupnosti.

Trst, 15. 5. 1951.

Za SDZ dr. Josip Agneletto
prof. Ivan Rudolf

Za SKSZ ing. Milan Sosič
Peter Sorli

Za SNS dr. Fran Tončič
dr. Josip Ferfolja

GOSPODARSTVO

Zatiranje oidija ali grozdne plesni

Proti oidiju žveplamo, in sicer ne zato, da ozdravimo bolezen, temveč, da jo preprečimo. Z žveplanjem hočemo doseči, da bi od sončnih žarkov razstopljeno žveplo v obliki plina uničilo oidijeve trose, čim bi se pojavili in prej kot se bi razpasli po mladem poganjku.

Kdor pa hoče kaj preprečiti, mora paziti, da ne bo prepozen, ker drugače bo uspeh izostal. Če hočemo torej preprečiti razsajanje oidija, moramo žveplati dovolj zgodaj, to je pravočasno.

Kdaj žveplamo trte in kolikokrat?

Glavno žveplanje je prvo, ki ne sme izostati, če so poganjki 5 do 8 cm dolgi. Vsak poznejši dan je lahko usoden za uspeh.

Drugič žveplamo čim je zarod dobro viden, že razčlenjen.

Tretjič žveplamo med cvetenjem. Če žveplamo še po odevetenju, potem žveplamo samo v grozdič.

Kot sporoča kmetijska šola iz Conegliana, ni oidij že 30 let tako hudo razsajal kot preteklo leto, ko je popolnoma izostal pridelek na nežveplanih trtah. Torej je verjetno, da ga bo tudi letos mnogo.

S čim žveplamo? Izgleda, da je sedaj najprimernejše črno žveplo, ki se kmalu raztopi in zato hitro deluje. Rečeno je zgoraj, da delujejo žvepleni plini in črno žveplo se najprej raztopi. — Sedaj priporočajo tudi tako imenovano topljivo žveplo (tiosol), ki se premeša z vodo ali z napravljeno mešanico modre galice in se škropi z navadno nahrbtno škropilnico. Letos bo v Brdih napravljenih več poskusov s tem žveplom. — Gotovo je najmanj primerno žveplanje z navadnim žveplom.

In žveplo z modro galico? Če ga ne kupiš, ga lahko sam pripraviš. Med žveplo primešaš prah Caffaro, in sicer kolikor hočeš. Lahko vzameš 95 kg žvepla in 5 kg Caffaro ter premešaš. Lahko pa vzameš tudi 80 kg žvepla in 20 kg Caffaro. Več Caffara ni treba mešati med žveplo. — Posebno za tretje žveplanje, to je med cvetenjem, je priporočljivo žveplo z modro galico.

Ameriška križana koruza

zraste velika, zato pa mora imeti na razpolago dobro pognojeno zemljo, in sicer s hlevskim gnojem. — Kar pa se gostote tiče, je najbolje, da rastejo na vsakem štirjaškem metru po 4 ali največ 5 rastlin.

Komunistična agrarna reforma

V nekomunističnih državah zahtevajo komunisti, da se izvede agrarna reforma in se ustvari čim več samostojnih kmetij. Ta zahteva je tudi pravilna, saj jo podpirajo vsi, ki jim je pri srcu socialna blaginja delovnega kmeta. Kjer pa komunisti zavladajo, tam se izvede agrarna reforma po Stalinovem sistemu, ki je naslednji:

Najprej se razdeli veleposestniška zemlja med one, ki je sploh nimajo ali pa premalo. Kmalu za tem se razglasi za kulake srednje kmete in se odvzame zemljo še tem — v Rusiji so kulake po partizansko likvidirali, kar delajo tudi sedaj na Kitajskem. To zemljo dobijo tudi taki, ki je imajo premalo ali sploh nič. Ko je

zemlja tako zdrobljena na mala posestništva, se z vsemi mogočimi sredstvi prisili male posestnike, da »prostovoljno« vstopijo v obdelovalne zadruge ali kolhoze, ki so že pod državno kontrolo. Posestniki ohranijo še nekaj »ohišnice« za eno kravo, ali prašiča in perutnino. Sledi končno združitev teh malih kolhozov v velikanske, gigantske kolhoze, kjer izgubi posestnik vsako samostojnost in postane od države plačan delavec. Tudi ohišnico izgubi. — V Rusiji je sedaj v teku ta zadnja razvojna stopnja.

Država kupuje maslo

Zadnjič smo pisali o mlečni krizi v Italiji. Ta je navadno največja v mesecih april-junij, ko dobiva živina obilno sveže krme in daje takrat največ mleka; vsled česar je istočasno tudi največja proizvodnja masla. Ta preobilica pa izgine z nastopom poletja, v jeseni pa je celo premajhna proizvodnja masla. Ti pojavi se ponavljajo leto za leto.

Da bi letošnjo mlečno krizo lažje prebredli, je začel Visoki komisar za prehrano nakupovati maslo, katerega bodo držali v hladilnicah in ga prodajali, ko ne bo zadoščala redna proizvodnja.

Italijanska zunanja trgovina

Italijanska zunanja trgovina izkazuje pasivno bilanco, kar pomeni, da znašajo nakupi v tujih državah (uvoz) več kot prodaje (izvoz). Razmerje med uvozom in izvozom je približno 4:3, kar pomeni, da je uvoz za 1/4 višji kot uvoz.

Pri uvozu predstavljajo živila zelo važno postavko, predvsem pa pšenica, saj je mora Italija uvoziti letno vsaj 20 milijonov q. Nadaljnje velike postavke so za premož (domača proizvodnja je zelo majhna), bombaž, volno, petrolej in sorodne snovi, železo, jeklo, baker, celuloza, les itd.

Pri izvozu predstavljajo kmetijski pridelki (sadje, posebno južno, vino, olje, konjerve, sir, zelenjad, konoplja itd.) komaj eno petino vsega izvoza. Pri pregledu predmetov, ki se izvažajo, se lahko ugotovi, da spada Italija med industrijske države, saj predstavljajo industrijski izdelki ostale 4 petine vsega izvoza. Izvažajo pa se mnogo strojev, različnih prometnih sredstev in zelo mnogo izdelkov tekstilne industrije, posebno pa mnogo niti in tkanin umetne svile in umetne volne.

Od kod pa jemlje Italija denar, da zamore več kupovati, kot prodajati, da lahko križe svojo pasivno trgovsko bilanco? To se lahko zgodi z najetjem posojil ali iz lastnih sredstev. Tri važne vire dohodkov ima italijansko narodno gospodarstvo, in sicer tujski promet, nakazila izselencev in zaslužek trgovske mornarice. Zadnji dve postavki trenutno ne predstavljata znatnih svot, ker izselenci malo nakazujejo, na drugi strani pa odnesejo s seboj precej sredstev tudi tisti, ki se izselijo; zaslužek trgovske mornarice tudi ni znaten, ker je bila italijanska trgovska mornarica med drugo svetovno vojno v znatni meri potopljena pri zalaganju črt v Severni Afriki, danes pa še ni popolnoma obnovljena. Pač pa predstavlja tujski promet zelo znaten narodni dohodek, ker tujski mnogo več potrosijo v Italiji kot pa italijanski turisti v inozemstvu. Posebno mnogo je zaslužila Italija lani ob priliki svetega leta.

Podaljšana veljavnost osebnih izkaznic

Ministrski svet je na predlog notranjega ministra odobril zakonski osnutek, pa katerem bodo zapadle osebne izkaznice veljavne za istovetnost volivcev pri prihodnjih pokrajinskih in občinskih volitvah. Volivci se bodo k volitvam lahko predstavili tudi z drugimi osebnimi dokumenti.

ZAVEDEN SLOVENEK, voli samo tiste liste, katere priporoča naš list za Gorico, Števerjan, Sovodnje in Doberdob, bodisi za občinske, kakor tudi pokrajinske volitve.

Važno za goriške volilce!

Brez posebnega volilnega izkazila je nemogoče glasovati in v zvezi s tem objavljamo sledeče:

a) Volilni upravičenec mora prinesiti s seboj na volišče izkazilo o vpisu v volilno sekcijo. Slednje mu dostavi na dom županstvo najkasneje 5 dni pred volitvami.

b) V slučaju, da upravičenec tega ni prejel v določenem roku, naj se v ta namen obrne na občinski volilni urad.

c) V slučaju, da je volilec izgubil izkaznico, naj se zopet obrne na občinski volilni urad, kjer mu morajo izdati (duplikat) dvojnico.

d) Paziti, da so podatki na volilnem izkazilu točni. V slučaju netočnosti, naj se volilec obrne zopet na gori imenovani urad.

e) V trenutku volitev bo prejel vsak volilec na sekciji dve volilni tiskovini in sicer eno za volitev obč. sveta in eno za volitev pokrajinskega sveta.

Doberdob

Kmetijsko delavska lista za izvolitev občinskih svetovalcev v Doberdobu. Lista nosi znak: Plug in naklo.

1. Vižintin Jožef živ. Jožefa iz Doberdoba.
2. Pahor (Pacor) Bruno živ. Franca iz Jamelj.
3. Ferletič Štefan živ. Antona iz Dola.
4. Lavrenčič Ivan pok. Franca iz Doberdoba.
5. Zuzič Andrej pok. Stefana iz Doberdoba.
6. Frandolič Anton živ. Jožefa iz Doberdoba.
7. Ferfoglia (Ferfolja) Evgen pok. Andreja iz Doberdoba.
8. Frandolič Alojz živ. Jožefa iz Dola.
9. Čadeš Jožef pok. Ludvika iz Doberdoba.
10. Ferletič Miroslav iz Doberdoba.
11. Pacor (Pahor) Anton pok. Jožefa iz Jamelj.
12. Frandolič (Frandolič) Alojzij živ. Alojzija iz Jamelj.

Volitve na Goriškem

Kandidati za izvolitev pokrajinskega sveta na Goriškem:

Prvo okrožje v Gorici: g. FILEJ Jožef pok. Ivana, uradnik v Gorici, doma iz Standreža. Znak: lipova vejica.

Drugo okrožje v Gorici: g. BREGANT dr. Marijan pok. Stefana, zdravnik, doma iz Podgore. Znak: lipova vejica.

Treje okrožje v Gorici: g. KACIN dr. Anton pok. Ivana, rojen v Idriji, višji šolski nadzornik. Znak: lipova vejica.

Četrto okrožje v Gorici: gospa SPAGNOLO vd. Kerševani Katarina pok. Dominika, rojena v Črnicah, zasebnica. Znak: lipova vejica.

Peto okrožje v Gorici: g. ČERNIC Karol živ. Franca, doma iz Rupe pri Sovodnjah, delavec. Znak: lipova vejica.

Okrožje Sovodnje - g. BRATUS Rudolf pok. Jakoba, doma iz Gorice, goriški mestni obč. svetovalec. Znak: čebelica.

Okrožje Doberdob - Sredipolje - Poljane: g. LAURENTI (Lavrenčič) Jožef pok. Andreja, doma iz Doberdoba, upokojeni železničar. Znak: Plug in naklo.

Okrožje Števerjan - Kapriva: g. CORSI (Koršič) Remigij živ. Antona, doma iz Števerjana, staveni podjetnik. Znak: lipa z grozdom in češnjami.

Okrožje Krmin - Dolenje: Neodvisni kandidat g. Ksist HROVATIN, uradnik v Gorici. Znak: sejalec.

NAŠA GOVORICA

Med našimi tujkami je nekaj takih, ki so že stoletja v rabi. Teh se ne bomo med narodom zlepa znebili. Naši nekdanji slovničarji so bili zelo strogi v borbi za čistost naše govorice in so tudi marsikaj uspeli. V naši dobi tudi preprosto ljudstvo ne govori več o »gnadi božjia« in »Kristusovih jogriha«, vendar pa mu naši duhovniki še vedno hiše »žegnava« in pri procesijah možje še vedno nosijo »bandere«, čeravno vsi vedo za »blagoslov in zastave«.

Te stoletne tujke bodo spodrinili le tisk, šola in cerkev.

Naš boj v tem koticu velja zato predvsem onim tujkam in tujim jezikovnim izrazom, kateri so se šele zadnja desetletja vrinili v našo vsakdanjo govorico. Tako mi je na primer prijatelj, na katerega prihod sem z gotovostjo računal, naenkrat »storil odmenj priita« in jaz sem ga zato »zašpotarala«. Glej, prijatelj, tu imava kar dva primera tujega izražanja. Kako boš to pravilno slovensko povedal? Tako le morda: Prijatelj »mi je odrekel«, jaz pa sem ga »ozmerjala«, ali morda: prijatelj ni prišel, jaz pa sem ga »ošel«.

Morda boš dobil še boljše izraze, samo nikoli ne »stori odmenja« in ne »zašpotavaj«.

Še lepša pa je ta, da marsikomu duhovniki ob nedeljah prepočasi »delajo mašao«. Ta oblika izražanja še Lahom ne ugaja, kako bi mogla šele nam? Proč z ujo in recimo lepo po slovensko: Duhovnik prepočasi mašuje, ali je prepočasen pri maševanju. Čemu nam je treba napačno laščino prenašati v še bolj napačno slovensčino?

Ko sem te dni poslal svojo dekle v mesto po blago, je prišla domov v velikih skrbeh in mi rekla: Danes ni bilo na »placu« skoraj nič »verdure«, če »gliha« sem vse »štanta« »pasirala«. Na, sem dejal, tu pa imaš cel slovar tujk! Plac je po slovensko t r g, verdura je z e l e n j a v a, glih je r a v n o, pasirala je o b h o d i l a. Tu pa me je minila vsa potrepljivost. Dekli sem ukazal sesti k štedilniku in sem ji ukazal petkrat ponoviti: Danes ni bilo na trgu skoraj nič zelenjave, četudi sem vse stojnice obhodila in oblezla!

In njen odgovor? »Danec«, je rekla, »si še ne upam, v nekaj dneh pa bom riuširala.« Da bi jo pes povohal! Zopet cela vrsta napak! Upati in riuširati. Ali res ni mogoče mimo takih izrazov? Ne upam — ne morem, riuširam — uspem.

S tako trmo pa res ni upanja, da uspeš, zato sem popolnoma disperat. »Nau, poročec«, zdaj pa še ti počenjaš tujci. Tako smo pa vsi kaputa!

»Disperat«! »Kaputa«!

Ta dva izraza sta danes precej v rabi. Prvega nam je daroval Mussolini, drugega pa Hitler. Ker sta pa ta dva oha žalostno umrla, naj gresta za njima še ti dve besedi tujki! Mi pa, ki nismo še obupani ne mrtvi, recimo lepo po slovenski: Disperat — obupan, kaput — končano, vsega konec.

Ali kakor bi rekel junak iz Tavčarjeve povesti: »Tako nas bo pa vseh zlodej vzeli!« Kaput!

Z G O R I Š K E G A

Birma v Gorici

Birmovanje bo letos v Gorici 3. pobinkočno nedeljo, dne 3. junija ob 4h popoldne.

Izpitni na srednjih šolah

Na slovenskih srednjih šolah v Gorici bodo izpiti vseh vrst, razen mature, v drugi polovici junija v vrstnem redu, ki bo pravočasno javljen na razglasni deski vsake šole. Rok za vlaganje prošnje je do 2. junija. Vse podrobnosti, ki zadevajo te izpite, so razvidne iz objav, ki so že sedaj na razglasnih deskah. Razen tega je tudi tajništvo vsake šole dnevno od 10. do 12. ure vsakomur na razpolago za potrebna pojasnila.

Trgovska pogajanja v Postojni

Te dni so se zaključila v Postojni trgovska pogajanja med ital. goriškim predstavništvom in onim LRS.

Baje so se pogajanja ugodno zaključila in je upanje, da se odprejo prometu v zvezi s tem tudi cesti v Solkan in St. Peter.

Gorico so zastopali dr. Candutti, dr. Verzegnassi in dr. Bressani; Slovenijo pa dr. Boris Puc.

Prof. Bonutti odpotoval

Pred nekaj dnevi je skupno s soprogo odpotoval v USA g. Karol Bonutti. Mlademu in idealnemu g. Bonuttiju želimo v novi domovini obilo sreče.

Mednarodna pomoč za počitniške kolonije

Urad za mednarodno pomoč javlja, da bo tudi letos prispeval z gotovo količino hrane in vrhu vzdrževanja počitniških kolonij. Upamo, da se bodo v ta namen obrnile na gori imenovani urad tudi slovenske organizacije in zahtevale to, kar nudijo mednarodne ustanove vsem, kajti naša deca je res pomoči potrebna.

S T R Ž A Š K E G A

Dopolnilo k volilnemu sporazumu med SDZ, SKSZ in SNS

SDZ, SKSZ in SNS so se radi dopolnili skupnih programskih načel, (ki naj tvorijo široko podlago za sodelovanje večine slovenskega življa na našem področju.) sporazumele še o sledečih načelnih točkah:

1) Življenjske koristi in sedanji notranji in mednarodni položaj našega področja zahtevajo od tržaških Slovencev, da osredotočijo vse svoje napore predvsem za ohranitev svoje narodne samobitnosti v mednarodno pravnih mejah STO-ja.

Zasledovanje tega cilja in lastno samostojno državno življenje narekuje tržaškim Slovencev skrbno upoštevanje in izkoriščanje vseh možnosti za krepitev lastnih državnih in narodnostnih postojank.

Zaradi tega smatrajo tri podpisane pol. skupine, da ni v skladu z interesi tržaških Slovencev, da se aktivno vmešavajo v notranji politični razvoj drugih, posebno pa sosednjih držav, ki bodo pri končni ureditvi tržaškega vprašanja imele važno in morda odločilno vlogo. Ravno tako se bodo odločno borile proti vsem poskusom, da druge države posegajo v naše notranje politično življenje.

V smislu točke 5 in 6 skupnih program-

skih načel ostane pa za vsako skupino nedotaknjena svoboda kritike nasilnih režimov in metod, kjerkoli so na delu in v veljavi.

2) Narodno-osvobodilno borbo so primorski in s tem tudi tržaški Slovenci vodili kot odpor proti krivicam rapalske pogodbe in proti krvavemu nasilju italijanskih in kasneje tudi nemških oblastnikov na naše ozemlju, ter za doseg naše narodne svobode. Neupoštevanje tega dejstva in upravičenosti te borbe bi pomenilo odpuščanje se tudi osnovam, na katerih slonijo njeni rezultati t. j. mirovni pogodbi: z Italijo in ustanovitvi STO-ja. Takšno stališče bi koristilo samo italijanskim revizionističnim težnjam.

Vse tri pol. skupine pa ugotavljajo, da je komunistična partija, v nasprotju z načeli svobode, demokracije in resnične socialne pravičnosti, za katere je primorsko ljudstvo dvignilo vsenarodni upor, to borbo izrabila in še izrablja v svoje strankarske svrhe ter smatrajo, da se morajo ti duhovni zakladi iz narodno-osvobodilne borbe dosledno uveljavljati.

Trst, 15. 5. 1951.

obrazu.

Ze so mu omagovale roke, pred očmi se mu je meglilo, srce se mu je hotelo ustaviti, v prsih ga je peklo, ko se je drevo nagnilo in zaječalo. Še par udarcev, in zvrnilo se je šumeč in hrumeč na cesto.

»Tako, moje delo je dokončano...« se je oddahnil Rok. »Prvi sem videl črno smrt, Bog daj, da tudi zadnji!«

Zagnal je sekuro v grmovje in odšel o mahovaje proti vasi, truden in izmučen do smrti...

Župnik je začuden planil kvišku, ko so ga tisto noč vzbudili iz spanja močni udarci po vratih.

Odprl je okno in povprašal: »Kaj je?« »Hitro, gospod, grešna duša prosi še, da bi jo izpovedali!« je zaječal Križaj ob vratih.

Naglo se je župnik opravił, šel v pritličje in odprl vrata.

»Križaj — ti?« se je začudil.

»Da, gospod, in smrt me tiči za vrat. Rad bi prišel v sveti raj, zato sem vas prišel motit. Hitiva zakaj dolga je vrsta mojih malopridnosti...«

1. maj v Saležu

Kakor ostala leta, so se naši komunisti obeh spolov tudi letos žilavo trudili, da bi jim običajna »parada« čim mogočnejše uspela, toda jim na njihovo žalost ni poteklo vse v najlepšem redu. Predvsem je bilo že vreme samo deževno, kar je seveda takoj močno vplivalo na utrjene živce plačanih agitatorjev. — Titovci so v svoji sedanji skromnosti izobesili le slovenske in jugoslovanske zastave z zvezdo, dočim so raz oken kominformističnih hiš visele rdeče in celo sovjetske zastave! Na vaškem drugu, pri katerem je bil čez cesto razpet živo rdeč slavolok z dvojezičnim napisom (v čisto slovenski vasi!), je visela ruska zastava s srpom in kladivom.

Pametnim vaščanom te pustne norčije že zdavnaj presedajo, kar bi zlasti morali upoštevati kominformistični obč. očetje, ki s takim početjem odkrito izzivajo ameriške vojake, ki so se prav tega dne nahajali tu na orožnih vajah. Kakor se govori, so bili prav ameriški vojaki tisti, ki so od policije zahtevali, da odstrani izvalno sovjetsko zastavo, kakor tudi postavljeni slavolok, kar se je seveda brez incidentov izvršilo.

Prenapete in zaslepljene domače komuniste vprašamo zavedni Slovenci samo eno: Koliko časa mislite še izzivati zavezničke in po drugi strani prosjačiti pri njih za pomoč? Zavedajte se, da je večina ljudi že do kraja spregledala in ne želi, da bi celo občinski možje metali s takim početjem slabo luč na celo občino, ki bi zaradi podobnih »maskarad« utegnila trpeti neprijetne gospodarske in druge posledice!

Rojan

Iz Rojana se bolj malo oglašamo v »Glasu«, menda vsake kvatre enkrat. Mnenja smo, da je prostor v katoliškem listu res nekaj zelo dragocenega in torej le za zelo važne in izredno lepe stvari. A to pot je bilo tudi v Rojanu nekaj izredno lepega: prvo sv. obhajilo naših otrok. Kar 46 jih je korakalo v sprejeto za lepo ovenčanim križem, da malokatera župnija na Tržaškem lahko tekmuje z nami. In mnogo več bi jih bilo, če bi bili vsi naši starši res versko zavedni kakor so bili naši predniki in svojim otrokom privoščili radost prvega sv. obhajila. Saj je sreča prvoobhajencev res nenadomestljiva in veselje otrok obenem sreča in veselje njih staršev.

Menda se nikoli ni tako lepo sijalo sonce in nikoli niso farni zvonovi tako lepo zvonili kakor letošnjo prvo majniško nedeljo. In cerkev? Kakor majhna nebesa, polna nedolžnih angelov, ki pričakujejo svojega Boga. Sv. maša je daroval g. župnik in prvi obhajal svoje mlade župljane. G. kaplan je molil in pel z otroci: pred sv. obhajilom je pa v kratkem govoru otroke opozoril, da bodo postali Kristonosi kakor sv. Kristofor in naj ostanejo nositelji Jezusa vse svoje življenje. Ob koncu sv. maše je pa nagovoril prvoobhajance g. župnik sam. Čeprav v hrvaščini, so otroci in odrasli sledili njegovim lepim besedam in obnovili v srcu sklep ostati Jezusu zvesti do smrti.

Pr. popoldanski pobožnosti se je marsikatero oko orosilo, ko so prvoobhajanci s svečo in cvetjem v roki obnovili pred krstnim kamnom krstno obljubo. Nato smo prosili Jezusa in Marijo pri blagoslovu, naj ne bi nikoli ugasnila luč sv. vere v njih sreh niti ovenelo cvetje njih čistosti. Saj je bilo Judežev in Petrov tudi pri nas! Nov rod naj zraste ob naši obali.

Kronali smo praznik s »prvoobhajilno akademijo«, skromno sicer a vendar prišrna. Najprej je prvoobhajanka razodela svoja čustva ob najlepšem dnevu svojega življenja. Nato je prvoobhajalec obljubil

»Stopi v sobo.« je dejal župnik, podal Križaju roko in mu pomagal.

V sobi se je Rok onemogel zgrudil na stol in začel moliti.

Mrzel pot mu je stopil na čelo in oči so se mu že motile, ko je končal izpoved in prosil: »Gospod, na cesti leži posekano drevo. Pred vasjo. Tam je izginila nocojšnja noč črna smrt. Iz lesa ukažite narediti podobo mojega patrona in naj sezdajajo tam kapelico!...«

Glas mu je pojeval.

»Kaj si videl tam, Rok?« je vprašal župnik, a Križaj ga ni več slišal, ker se je onesvestil.

Tisti hip je planil iz gostilne ob cesti visok zubel proti nebu, a nikogar ni bilo, da bi bil šel gasit.

Proti jutru je Križaj umrl — zadnji, ki ga je vzela črna smrt.

Tisti večer, ko so ga pokopali, pa je sedel stari župnik k mizi in odprl kroniko. In vsa groza tistih dni je bila v prvih črkah in besedah, ko je zastavil gosje pero in začel pisati o kugi: Leta 1682 po Kristusu Gospodu... (KONEC.)

Marshallov načrt nudi evropskim podjetjem nove možnosti v obliki koristne izmenjave licenc in patentov

Namen Marshallovega načrta je, da pomaga državam zahodne Evrope pri njihovih prizadevanjih za obnovo in svobodo.

V ta namen je velikega pomena živahna trgovinska izmenjava med Evropo in Ameriko, ki naj omogoči Evropi, da si zagotovi preskrbo ter si poveča dolarske zaloge.

PROBLEMI MALE INDUSTRIJE. Na žalost pa v sedanjih okoliščinah ovirajo povečanje trgovine med obema celinama razne težkoče, ki izvirajo iz omejitev pri denarnih zamenjavah, iz pomanjkanja surovin in iz visokih carinskih pristojbin ter iz raznih drugih ovir. Mnoge velike evropske in ameriške tvrdke so lahko premostile te težave s tem, da so ustanovile v tujini podružnice svojih tovarn. Mnoge srednje in majhne industrije (med katerimi je morda tudi vaša industrija), ki niso mogle premagati omenjenih ovir, pa so morale ugotoviti, da ustanovitev tovarne ali prodajne organizacije v tujini presega njihove finančne možnosti.

V mnogih primerih se da to vprašanje rešiti z »izvozom« tehnično-industrijskih postopkov, licenc in patentov: na ta način se namreč premostijo sedanje carinske meje. Ameriške tvrdke lahko na podlagi licenc izdelujejo evropske proizvode v Združenih državah in podobno lahko evropski tovarnarji na podlagi licenc izdelujejo ameriške predmete v Evropi. V obeh primerih bo treba izvoziti le obrazce za izdelovanje določenega blaga; pravice na soudeležbo ali dividende pri dobičku bodo lahko v znatni meri nadomestile dobiček, ki bi ga imele tvrdke pri normalnem izvozu.

NOVA POPOLNOMA BREZPLACNA SLUŽBA. V namenu, da pospeši izmenjavo tehnično-industrijskih postopkov s pogodbami o soudeležbi ter s pogodbami za izmenjavo licenc in patentov, je Marshallov načrt ustanovil novo službo, ki naj pomaga evropskim in ameriškim tvrdkam, da bi lahko navezale medsebojne stike preko njegovih uradov za male industrije. Tako se nudijo najboljše možnosti bodisi evropskim tvrdkam, ki želijo »suvažati« ameriške tehnično-industrijske postopke in izdelovati tipizirano ameriško blago v Evropi, bodisi tvrdkam, ki želijo svojo tehnično-industrijsko znanje »suvažati« v Ameriko.

ZAHTEVAJTE TO BROŠURO. Še danes zahtevajte brošuro »Izmenjava patentov, licenc in tehnično-industrijskih postopkov«, ki jo je izdal Marshallov načrt pri

CENTRO SVILUPPO ECONOMICO

TRIESTE Via della Borsa 2

V brošuri boste našli podroben opis novega načrta ter obrazce, ki ga potrebujete, če hočete sodelovati pri načrtu.

To je pomoč MARSHALLOVEGA NAČRTA za okrepitev svobodnega sveta.

Radio Trst II.

Nedelja, 20. maja: 9.00 Kmetijska oddaja. 11.30 Aktualnosti. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Ruske balalajke. — 17.00 To, kar vsakdo rad posluša. — 18.30 Oddaja za najmlajše. — 21.00 Z domače knjižne police. — 22.00 Schubert: Simfonija št. 9.

Ponedeljek, 21. 5.: 13.30 Razni solisti. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.00 Beethoven: Fidelio, opera v 2 dejanjih. — 23.00 Počasni ritmi.

Torek, 22. 5.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Vzori mladini. — 22.00 Saint Saens: simfonija št. 3. — 22.45 Ravel: Španska rapsodija. Sreda, 23. 5.: 18.15 Rimski Korsakov: Zlati petelin. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.00 Evropski koncert. — 20.30 Naša sola. — 21.00 Vokalni kvartet Veseli bratci. — 22.00 Rahmaninov: Koncert št. 2.

Četrtek, 24. 5.: 13.30 Slovenski dueti in kvarteti. — 18.15 Glasbeno predavanje. — 19.00 Slovensčina za Slovence. — 21.00 Radijski oder — Herman Heiermans: DOBRA NADA, igra v 4 dej. nato Večerne melodije.

Petek, 25. 5.: 13.00 Glasba po željah. — 18.15 Čajkovski: Koncert št. 1. — 19.00 Pogovor z ženo. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Mojstri besede. — 21.30 Beethoven: Simfonija št. 5. Sobota, 26. 5.: 13.20 Šramel kvintet. — 18.15 Schubert: Simfonija št. 8. — 19.00 Programski periskop. — 20.30 Komentar vojnega položaja na Koreji. — 21.00 Sohotni varjete. — 22.00 Liszt: Madžarska fantazija.

Darovi za sklad L. Kemperleta

Namestno cvetja na grob msgr. Brumata daruje družbenica M. D. iz Gorice, ob prvi polletnici smrti blagega monsignorja 2000 lir.

Srčna hvala!

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

N.N. 500; g. Šemerl 862; č. g. dr. M. T. 500 lir. Vodstvo se za darove iskreno zahvaljuje in kliče: Bog povrni obilo! Pričakuje pa tudi, da se oglasijo še novi dobrotniki. Saj imamo vse polno potreb. Skrbeti moramo ne le za prehrano dijakov, marveč tudi za vzdrževanje poslopja, ki je staro. Vsled tega je treba neprestano kaj popravljati. To nas pa mnogo stane. Zatorej, prijatelji, ne pozabite na nas. Vsak dar je dobrodošel.

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Ob priliki biserne sv. maše nabrali pri razdeljevanju jubilejne knjižice »Sveta ura« prostovoljnih prispevkov še: N.N. 200; Jos. Ferjančič, trgovec v Gorici 500; N.N. 2300.— lir.

Srčna hvala vsem našim dobrotnikom. Priporočamo v molitve 12. t. m. umrlo Alojzijo Podgornik, ki je uspešno podpirala Sirotišče in vse naše prireditve! Večna luč naj ji sveti!

Dr. ALOJZIJ REMEC:

LETA 1682...

»To je smrt, ki je zadavila Velikonja in Vrabca in nešteto drugih, to je smrt, ki je ni ustavil niti visoki zid na gradu... To je smrt, ki vzame tudi mene...« je šepetal Križaj in nič groze ni bilo v njegovem sreju, ko jo je gledal.

Senca je priplavala do visoke topole ob cesti in nemudoma brez sledu izginila. Ali je splavala k zvezdam v višavo, ali se je vdrla v zemljo, ali se je razgubila kakor meglica, ko potegne veter? Križaj ni vedel odgovora.

»Kam je izginila?« se je vpraševal in gledal v noč, da so ga oči skelele.

Čudna misel ga je prevzela.

»Ah morda je pa to drevo tvoje zaveščišče, ljuba smrt? Če je, naj bo — posečem ga še nocoj. Čakaj! —«

Približal se je k drevesu, se prekrizal, dvignil sekuro in začel sekati deblo nizko pri tleh. Udarce za udarcem je odmeval v noč in kmalu mu je pot curkoma lil po